

Oamenii Moldovei mele

ION HOLBAN

Chișinău 2021

Fizicianul, doctor în științe fizico-matematice, Ion Holban s-a născut la 5 ianuarie 1946 în satul Străisteni, comuna Băcioi, mun. Chișinău.

După absolvirea școlii medii din satul natal, își continuă studiile la Facultatea de Fizică și Matematică a Universității de Stat din Moldova.

Urmează studii la Universitatea „M. Lomonosov” din Moscova (Institutul Unificat de Cercetări Nucleare), specializându-se în domeniul fizicii nucleare și al particulelor elementare.

În 1982 susține teza de doctor în științe fizico-matematice „Fenomenele de transport în bismut și aliajele în bază de bismut”, iar în 1992 i se conferă titlul de cercetător științific superior.

Și-a început cariera științifică la Academia de Științe din Moldova în calitate de laborant, ulterior – cercetător coordonator (1967–1993). Odată cu instituirea sistemului național de atestare a cadrelor științifice, este desemnat în funcția de șef al Secției de științe fizico-matematice și tehnice din cadrul Comisiei Superioare de Atestare (ulterior reorganizată în Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare), apoi de secretar științific și șef de direcție.

În funcțiile respective se manifestă ca un bun organizator al sistemului național de atestare a cadrelor științifice. Fiind un excelent promotor al experienței avansate în domeniu, coordonează conceptualizarea școlii doctorale naționale.

A fost membru al Comisiei de experți în domeniul fizicii la *Enciclopedia sovietică moldovenească*, secretar responsabil la culegerile de articole științifice *Fizica semiconductorilor cristalini și amorfi și Semimetale și semiconductorilor cu bandă îngustă*, redactor-șef al revistei „Fizica și tehnologiile moderne”, membru al colegiului de redacție al revistelor „Eureka” (Brăila) și „Cygнус” (Suceava), membru al Consiliului științific al revistei „Intellectus”.

A fost autor al emisiunii radiofonice lunare pentru elevi „Fizica în jurul nostru”. Este autorul a trei spectacole radiofonice despre Giordano Bruno, Johannes Kepler și Konstantin Țiolkovski.

A propus o metodă originală de studiere a fenomenelor de transport în semimetale, a alcătuit diferite programe pentru computer cu ajutorul cărora sunt simulate fenomenele de transport ale purtătorilor de sarcină și ale fenomenilor în cristale, sunt determinate caracteristicile fizice ale detectorilor semiconductorilor de radiații ionizate.

Prodigioasa sa activitate de cercetare științifică, popularizare a științei și publicistică este materializată în peste

100 de lucrări științifice publicate, inclusiv monografii, în circa 180 de lucrări de popularizare a științei, dar și în peste 200 de publicații de atitudine civică și publicistică.

La lucrările sale științifice ce țin de domeniul fizicii semiconductorilor, în special de fenomenele de transport, au făcut trimiteri cercetători din Olanda, SUA, Rusia, Ucraina, Marea Britanie, Turcia.

Dovadă a talentului de fizician popularizator sunt cărțile pe care le-a publicat pe parcursul anilor: *Pe serpentinele fizicii* (1986), *Soare, Lună și Luceafăr* (1991), *Universul. Enciclopedie pentru adolescenți* (1998 – în limba română, 2001 – în limba rusă), *Cosmosul ne cheamă* (2013) ș.a.

A fost distins cu diplome de merit ale mai multor reviste și ziare din Republica Moldova, Diploma Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM (1973), Diploma de onoare a Comitetului de Stat pentru Televiziune și Radiodifuziune al Consiliului de Miniștri al RSSM (1980), Diploma de onoare a Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei (1986), Premiul Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei (1992, 2002), Premiul „Simpatia copiilor” la Salonul Internațional de Carte pentru Copii (1999, pentru enciclopedia *Universul*).

Deține Medalia „Meritul civic” (2012). Este Cetățean de Onoare al comunei Băcioi (2008).

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

- Binele** și răul / Ion Holban. – Chișinău: [S. n.], 2016. – 16 p.
Cămașa de oțel / Ion Holban. – Baia Mare: Helvetica, 1997. – 111 p.
Cocoșul s-a întors acasă (destine basarabene) / Ion Holban. – Ch.: Tehnica-Info, 2013. – 60 p.
Cosmosul ne cheamă / Ion Holban. – Chișinău: Tehnica-Info, 2013. – 121 p.
Doi brazi vîguroși ai fizicii basarabene: schiță de portret al fizicienilor Vsevolod și Sveatoslav Moscalenco / Ion Holban. – Chișinău: Tehnica-Info, 2013. – 80 p.

Elanul tineresc și visul cutezător al astrofizicianului Nicolae Donici – ctitorul unei citadele științifice la Nistru / Ion Holban. – Chișinău: [S. n.], 2015. – 36 p.

Pe serpentinele fizicii / Ion Holban. – Chișinău: Știința, 1992. – 224 p.: il.

Soare, Lună și Luceafăr: eseuri astrofizice / Ion Holban. – Chișinău: Hyperion, 1991. – 160 p.: il.

Universul: enciclopedie pentru adolescenți / Ion Holban. – Chișinău: ARC, 2001. – 48 p.: il. – (Enciclopediile ARC).

Referințe critice

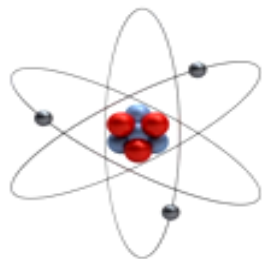
Ion Holban – între fizică, poezia științei și proza vieții: biobibliogr. / Inst. de Dezvoltare a Societății Informaționale; Bibl. Mun. „B.P. Hasdeu”; alcăt.: Margareta Cebotari; ed. îngrijită de Mariana Harjevschi. – Chișinău: [S.n.], 2016. – 160 p.

Holban, Ion. Știința – coloana fără sfârșit a dăinuirii noastre / Ion Holban // Făclia. – 2018. – 2 noiem. – P. 3.

Ion Holban // Calendar Național 2006 / Bibl. Naț. a R. Moldova. – Chișinău, 2006. – P. 18-19.

Ion Holban: Mic popas în țara astronomiei / Ion Holban; consemn.: Mirel Bîrlan // Lit. și arta. – 2016. – 22 dec. – P. 7.

Rotaru, Tatiana. O călătorie în timp pe aripile amintirilor: fizicianul Ion Holban la 70 de ani / text și consemn.: Tatiana Rotaru // Lit. și arta. – 2016. – 14 ian. – P. 3.

Referințe

Ion Holban este unul dintre puținii cercetători de la noi care îmbină cu succes știința și literatura și care găsește legături subtile și neașteptate între fizică, astrofizică și literatură, contribuind prin aceasta la scientizarea societății noastre.

Tematica abordată de autor cuprinde o arie largă de teme axate pe problemele de căpătâi ale omenirii: sensul vieții, rostul învățaturii și cunoașterii. Deși lucrările publicate de autor sunt expuse într-un limbaj accesibil omului de rând, ele poartă cu sine concepții subtile, înveșmântate în frumoase imagini literare.

Valeriu Canțer

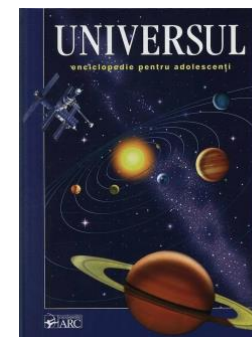
Cămașa de oțel este un manual de educație a dragostei pentru viață ce ne este dată o singură dată; pentru pământul ce ni-l dăruit pentru a-l sfinți cu pasul și faptele noastre; pentru neamul nostru, pentru grai și pentru toate cele sfinte de la bunul Dumnezeu hărăzite oamenilor. O carte despre Dragoste și Adevăr, și Crediință ne îndeamnă să fim prezenți prin toate și să învățăm de la toate.

Claudia Partole

Se poate de spus că fizicienii, pătrunși de ideile lucrărilor dlui Ion Holban, totdeauna vor tinde să aibă un orizont de cunoștințe cât mai larg, iar prin aceasta ei vor putea cu ușurință migra în orice ramură a științei și a economiei naționale.

Este știut că, pe acolo pe unde ajung ideile fizicii, se încetățenește adevărul științei.

Ion Andronic

*Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Eugenia Bejan*